

Voorzitter: K. Schuiling (VVD)

Aanwezig: de dames M. Wijnja (GroenLinks), F.T. Folkerts (GroenLinks), C.T. Nieuwenhout (GroenLinks), K. Boogaard (PvdA), E. Akkerman (VVD), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), M.E. Woldhuis (100% Groningen) en de heren J. Sietsma (GroenLinks), J. Visser (GroenLinks), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks), J. Been (GroenLinks), H.E.H. van Niejenhuis (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), B.N. Benjamins (D66), J.S.R. Lo-A-Njoe (D66), T. Rustebiel (D66), J.P. Dijk (SP), D. Brandenburg (SP), P. Rebergen (ChristenUnie), G.B.H. Brandsema (ChristenUnie), T. van Zoelen (PvdD), H.P. Ubbens (CDA), M. Bolle (CDA), A.J.M. van Kesteren (PVV)

Afwezig m.k.: Fracties Stadspartij en Student & Stad

Wethouders: de heren R. van der Schaaf (PvdA), P.E. Broeksma (GroenLinks)

Namens de griffie: W. Meijer

1 Interne problemen bij de NCG (Nationaal Coördinator Groningen)

00:03:26

Voorzitter: Dames en heren, het is acht uur, ik heet u allen van harte welkom, ook op de publieke tribune. Het is natuurlijk in de sterren geschreven. Sterren die we overigens niet kunnen zien of deze vergadering ook wordt uitgezonden via andere kanalen maar daar komen er vanzelf achter. Twitter gaat snel. Wij hebben een hele lieve brief gekregen van de gedeputeerde Wulfse, "Collega's, wat mooi dat jullie nu hier vergaderen. Al 400 jaar wordt in deze zaal politiek op het scherpst van de snede bedreven. Nu verwacht u allen een gedicht natuurlijk. Succes en veel plezier". Mochten jullie behoefte hebben om even apart te zitten namen. Kamer 39, mijn kamer is beschikbaar". Als u dat met z'n allen gaat doen, dan zit u weer niet apart. Maar dat is toch wel aardig van de gedeputeerde Mirjam Wulfse. Nou, leuk. Fijn dat we hier mogen zijn. We hebben een actualiteitendebat naar aanleiding van enige publicaties over de gang van zaken binnen het Nationaal Coördinator Bureau Groningen, het NCG. Aanvragers zijn de SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren, CDA, Stadspartij, 100% Groningen en D66. Ik wil u voorstellen dat ik in die volgorde hen eerst het woord geef en daarna de andere fracties zoals te doen gebruikelijk.

00:05:09

Voorzitter: Dan zal het college door de wethouder de vragen beantwoorden en dan is voor dit onderdeel de sluiting. Dan gaat u met de andere onderdelen van de vergadering verder.

00:05:27

Voorzitter: De heer Dijk.

00:05:35

De Heer Dijk: Voorzitter, ja.

00:05:37

De Heer Dijk: Voorzitter dank voor het woord.

00:05:40

De Heer Dijk: Volgens mij is de aanvraag zeer helder, want op woensdag 19 februari kwamen de berichten inderdaad bij RTV Noord, waarbij de titel was dat er sprake was van een interne chaos bij Nationaal Coördinatie Groningen. Een medewerker gaf bijvoorbeeld aan dat deze organisatie vooral met zichzelf bezig is en Groningers uit het oog verliest en dat er een sfeer heerst van onrust en ontevredenheid in de organisatie. De SP-fractie snapt erg goed dat als meerdere organisaties worden samengevoegd of dat daar telkens gereorganiseerd moet worden omdat de opdrachten veranderen dat dat voor veel onrust zorgt. Daarbij rijst ook meteen de vrees bij meerdere indienende partijen dat dit voor nog meer vertraging kan gaan zorgen. Zeker waar het gaat om Groningers die al zo lang wachten op zekerheid, veiligheid, schadeherstel en versterking. Mijn eerste vraag is, was en is het college op de hoogte van de problemen bij het NCG? Hoe is contact en de samenwerking tussen de gemeente en het NCG? Heeft het college zicht op het functioneren? Zo niet, waarom niet? Die vraag die stelt de SP omdat wij ook begrijpen dat het geen directe verantwoordelijkheid is van het college maar het gaat wel over heel veel Groningers en het gaat heel veel Groningers aan. De laatste vraag vinden wij ook van belang. Wat doet het college om bovenstaande problemen te voorkomen en te verhelpen? Op welke manier gaat zij hierover met de minister en het Rijk in gesprek? Hoe verzamelt het college de problemen die inwoners ervaren met de NCG of hebben gehad? Ik neem aan en ik kijk even rond dat er bij meerdere mensen die hier in deze zaal zitten genoeg klachten en problemen zijn binnengekomen. Ik vraag me af op welke manier het college deze verzamelt en ze daarmee ook bij de NCG inbrengt. Tot slot waar gaat het college bij de minister en het Rijk op aandringen? Ik wil het eerst even daarbij laten. Ik vermoed wel dat ik op de beantwoording van het college nog wel enige reactie zou willen geven.

00:07:53

Voorzitter: Dank u zeer. Meneer Sietsma.

00:07:55

De Heer Sietsma: Dank u wel voorzitter.

00:07:58

De Heer Sietsma: Daar zitten we dan weer met z'n allen. Opnieuw is er een reden om het over de aardbevingen, schadeherstel en versterking te hebben. Onrust die werd opgetekend in de pers en of het allemaal klopt weten we nog niet. Wat erger is, de inwoners om wie het gaat weten het ook niet. Ze weten alleen dat het niet opschiet, dat ze al jaren in de wachtstand staan, dat intern gedoe in de uitvoeringsorganisatie hen absoluut niet gaat helpen. Voorzitter, het is vaker gezegd, maar ik herhaal het toch maar. Er is veel bestuurlijk gedoe in dit dossier, te veel wellicht. Dat gemeenten het eens moeten worden is al ingewikkeld, maar er zijn ook nog provincies, toezichthouders, ministeries, dat worden er ook steeds meer en de Tweede Kamer. Had die laatste het eerst nog alleen over gaswinning en schadeafhandeling door de NAM, tegenwoordig gaat het daar ook over, ik gebruik de

woorden van de Groninger Bodem Beweging, de versterking die niet opschiet, de te grote complexiteit van de aansturing daarvan, de puinhoop bij het vroegere CVW, het slechte geheugen van Wiebes, de transparantie van de versterkingsoperatie, het lange wachten op het loket Opname op Verzoek, het niet functioneren van een aanvullende compensatieregeling voor oude schades, het ontbreken van een goede schade vergoedingsregeling voor het MKB, de overschatte mogelijkheden van een typologie aanpak. Allemaal onderwerpen voorzitter, die door inwoners en hun organisaties zijn aangedragen en in een soort onmacht te veel besproken worden in Den Haag en te weinig hier en vooral met hun. Voorzitter, dit is natuurlijk een teken van de enorme complexiteit van dit dossier. Maar dit is ook en vooral een teken van te slecht luisteren naar inwoners, maatschappelijke organisaties en het MKB. Daar hoort ook onze gemeente bovenop te zitten. Als en voor zover er te weinig met inwoners wordt samengewerkt dan hoort de gemeente te borgen dat dit beter gaat. In die zin heeft de gemeente dus ook een stevige verantwoordelijkheid in het goed functioneren van de NCG en in het borgen dat de zorgen van inwoners daar worden opgepakt, aangepakt en opgelost. Daarom neemt GroenLinks berichten in de pers dat de NCG niet zo goed zou functioneren serieus, willen wij weten of dat klopt en hoe het college kan beïnvloeden dat de NCG en andere partijen niet vooral met zichzelf bezig zijn, maar met het aanpakken van schade afhandeling en versterking, samen met inwoners. Dank u wel.

00:10:15

Voorzitter: Dank u zeer. De heer van Zoelen.

00:10:19

De Heer van Zoelen: Dank voorzitter. Wij zijn, de Partij voor de Dieren is zeer verontrust over de geluiden die we via RTV Noord over de situatie op de werkvloer bij de NCG hebben kunnen horen. Het lijkt erop dat men op de werkvloer het gevoel van richting is kwijtgeraakt, met veel onvrede onder de medewerkers tot gevolg. Wij zijn ons ervan bewust dat we niet verantwoordelijk zijn voor het aansturen en functioneren van de NCG maar we zijn wel bang dat deze situatie nog meer vertraging oplevert bij de versterking opgave en de schadeafhandeling. Ja, ik sluit me daarbij ook aan bij de woorden van de heer Dijk en ook de vragen die de heer Dijk in zijn woordvoering heeft gesteld en die wij hebben ingediend schriftelijk. Wat voor ons ook belangrijk is, is hoe inventariseert het college de problemen die de inwoners van Groningen hiervan ervaren bij de schade afhandeling? Indien die problemen dan naar voren komen die gerelateerd zijn aan die situatie bij de NCG, dan zijn we ook benieuwd van wat het plan van aanpak is van het college?

00:11:23

Voorzitter: Meneer Ubbens.

00:11:23

De Heer Ubbens: Ik heb geen aanvullende vragen of woordvoering, voorzitter.

00:11:30

Voorzitter: Mevrouw Wolthuis.

00:11:30

Mevrouw Wolthuis: Voorzitter, dank. 100% Groningen betreurt ook de hele situatie en nou de heer Sietsma die maakte een hele mooie opsomming van alle punten en eigenlijk ook wel hoe complex dit dossier is, waar de overheid zelf ook zeker wel een groot aandeel in heeft.

Wat onze *woord* betreft. Het aanvullende punt dat wij willen maken is als je bijvoorbeeld kijkt naar het accommodatiebeleid. Twee weken geleden bij een werkbezoek, hebben de vrijwilligers daar aangegeven, van nou wij vinden het best wel ingewikkeld om een goede gesprekspartner te zijn naar een NCG toe, in hoeverre kunnen wij bewoners ondersteuning daarin bieden? Dank u wel voorzitter.

00:12:21

Voorzitter: Dank u zeer. De heer Benjamins.

00:12:24

De heer Benjamins: Ja, voorzitter, wij sluiten ons aan bij de schriftelijke ingediende vragen. Wij zijn verontrust over deze signalen. Tegelijkertijd zijn deze signalen natuurlijk niet helemaal nieuw en we willen dan ook graag van het college nog aanvullend weten in hoeverre het college al eerder op de hoogte was van deze signalen? Daarnaast, hoe kijkt het college aan tegen het werkgeverschap van het NCG? Hoe geloofwaardig is de NCG als werkgever binnen deze contreien nog, ook richting Den Haag? Dank u voorzitter.

00:13:00

Voorzitter: Dank u zeer. Zijn er nog andere fracties met aanvullende vragen? PVV, meneer van Kesteren.

00:13:04

De heer van Kesteren: Ja, Voorzitter, de Groningers zijn al langer uit het oog verloren. Het feit dat het instituut Nationaal Coördinator Groningen meer met zichzelf bezig is dan met de gedupeerden van de gaswinning, dat is al vanaf het begin de werkelijkheid. Het ging de afgelopen jaren bij de NCG dan ook voornamelijk over wetenschappelijk onderzoek doen, commissies instellen, consultants benoemen, verbeterde methoden uitwerken, onafhankelijke schadeafhandeling uitwerken, vernieuwde schadeprotocolen uitdenken, de NAM op afstand houden, weer beginnen met een schone lei, enzovoort enzovoort. Terwijl de schademeldingen niet werden afgehandeld. Telkens weer werd er opnieuw begonnen en werden weer nieuwe bureaucratische protocollen opgesteld, waarbij voortdurend werd gefocust op het buitenspel zetten van de NAM. Maar dat is niet gebeurd want terwijl dat aangekondigd werd in 2017, werd er ook meegedeeld door de NCG dat men geheel intensief met de NAM in gesprek was, volop in gesprek was over de invulling van de zogenaamde schone lei. Nou, dan zet je de NAM niet buitenspel als je daarmee bezig bent. Dan was er weer gebakkelei over A, B en C-schades en over nieuwe spelregels en dan werd er dagelijks weer over het functioneren van allerlei functionarissen gesproken. We hebben een WOB-verzoek ingediend als partij, als PVV-fractie. Ze hebben niets geleverd. We hebben nooit wat gehoord of vernomen. Alleen werd de vraag gesteld aan ons van ja, wat willen jullie daar dan mee? Voorzitter, de NCG is door de complexiteit van de organisatie al jaren alleen met zichzelf bezig. Er is al vele jaren heel veel geïnvesteerd in know how, maar uiteindelijk heeft dat alleen maar geleid tot 'hou nou', dus voorzitter het moet simpeler, overzichtelijker en doeltreffender. Dat de NCG meer met zichzelf bezig is dan met de gedupeerden van de gaswinning dat is al jaren bekend. Dank u wel.

00:15:13

Voorzitter: Dank u zeer. De heer Rebergen.

00:15:14

De Heer Rebergen: Dank u wel voorzitter. Ik wil voor een groot deel aansluiten bij de woorden van de heer Sietsma van GroenLinks. De versterking loopt al helemaal niet zoals we hadden gehoopt en daar moet niet ook nog een vertragende factor bijkomen. Dat sluit ook aan bij de Kamervragen die mede door onze partij zijn gesteld. We zouden aan het college willen vragen hoe kunnen we zorgen dat mensen beter geholpen worden en dat alle instanties op een goede manier samenwerken? Niet dat daarin nu niets gebeurt, maar zijn er mogelijkheden om dat te verbeteren? Zouden we als gemeente ook meer regie kunnen nemen richting onze inwoners? Daar zouden we het over willen hebben. Tot zover.

00:15:48

Voorzitter: De heer van Niejenhuis.

00:15:49

De Heer van Niejenhuis: Dank u wel voorzitter. De PvdA wil dat Groningers die te maken hebben met bevingen en versterkingen dat die uitermate goed geholpen worden. Dat de overheid en de NCG ook mensen daar gewoon heel goed bijstaat en de beloftes nakomt die worden gemaakt. Ik heb het de vorige keren ook gezegd en ik denk dat we dat hier met elkaar delen. Groningers die te maken hebben met bevingen, die komen vervolgens in een versterking operatie terecht en hebben om beide niet gevraagd. Je komt eigenlijk twee keer in de ellende terecht en dan heb je nog mazzel ook als je maar één keer versterkt hoeft te worden. Soms moet het nog vaker of wordt je huis zelfs gesloopt en moet er nieuwbouw gepleegd worden. Dat is gewoon iets wat een enorme impact heeft op mensen hun leven en vaak echt jarenlang. Dat weten wij allemaal als raadleden. Ik denk dat we allemaal wel mensen kennen of het zelf meemaken dat dit gebeurt en dat moet en kan gewoon veel beter. De NCG is van de gemeente en van het rijk samen, dus we hebben wel degelijk als gemeente Groningen invloed op dit verhaal. We zitten aan tafel, we praten en beslissen mee en wij willen graag dat er rust komt bij de NCG en dat de gemeente Groningen daar ook een constructieve bijdrage aan levert. Ik wil wel benadrukken de NCG is niet, ja we hebben het een beetje over de NCG als containerbegrip, maar ook bij de NCG werken Groningers die zelf schade hebben of mensen in hun omgeving hebben met schade. Ik vind ook dat die mensen die daar werken ook van ons een hart onder de riem verdienen en waardering voor hun werk dat ze daar doen. Dat mag hier toch ook wel even gezegd worden. Tot slot vragen wij het college om kort in te gaan, hoe zij aankijkt tegen de huidige opdracht van de NCG en ook het mandaat van NCG wat daarbij hoort, of dat met elkaar matcht? Dank u wel.

00:17:19

Voorzitter: Mevrouw Akkerman, VVD.

00:17:24

Mevrouw Akkerman: Dank u wel voorzitter, ook de VVD-fractie deelt de zorgen die al geuit zijn door de andere fracties en wij zijn ook met de indienende partijen benieuwd naar de antwoorden. Eén van de vragen die gesteld werd, was of het college op de hoogte was van de problemen bij het NCG. Als aanvullende vraag daarop zouden wij dan ook nog graag willen weten, als dat zo was of dat dan ook met onze aardbevingsbegeleidingscommissie is gedeeld? En sowieso hoe die betrokken is bij dit specifieke vraagstuk? De vragen zijn wel heel erg van wat gaat de burgemeester doen om dit te verbeteren? Toen vroegen wij ons natuurlijk ook af of wij daar ook nog een suggestie voor willen meegeven. Als je daar dan

over na gaat denken, dan snap je ook direct hoe complex het is want dat is nog niet zo makkelijk. Door wat ook al eerdergenoemd is, al die bestuurlijke processen en al die organisaties die zich daarmee bezighouden, vragen wij ons af of de essentie waar het eigenlijk om gaat niet uit het oog raakt? Als de burgemeester op enige manier of op wat voor manier dan ook daar iets in zou kunnen betekenen, dan zouden wij dat erg waarderen. Dank u wel.

00:18:26

Voorzitter: Mijn indruk is dat we alle fracties hebben gehad. Dat is het geval. Dan geef ik het woord aan de wethouder voor de beantwoording.

00:18:34

Wethouder Van der Schaaf: Dank u wel voorzitter. Ik kan niet gaan staan bij het, want er zit geen microfoon geloof ik. Dan blijf ik zitten, dat is geen probleem. Voorzitter, dank u wel. Namens het college zal ik, wellicht dat de voorzitter van uit zijn rol als burgemeester nog iets wil toevoegen. U bent zelf ook aangesproken, kijkt u dan maar even of dat nog nodig is. Ik zal in ieder geval de beantwoording namens het college doen en laat ik beginnen met voorop te stellen dat het buitengewoon belangrijk is dat we deze kwestie in ieder geval in onze raad bespreken. De aanleiding was een berichtgeving op RTV Noord maar de Nationaal Coördinator Groningen, de NCG speelt inderdaad een essentiële rol in het hele bevingsvraagstuk en onze versterking. Een goed functionerende NCG is essentieel voor het slagen. Ik denk dat we daar met z'n allen over eens zijn. De vraag die centraal moet staan bij hoe we dat kunnen verbeteren en hoe we tegen de berichten aankijken, of liever gezegd tegen de situatie waarin we nu zitten aankijken moet naar het oordeel van het college altijd zijn ... De vraag die centraal moet blijven staan is wat helpt de mensen in onze dorpen het beste? Er gaat op dit moment in de trits schadeherstel, versterking en het bieden van toekomstperspectief inderdaad nog heel veel niet goed genoeg. Veel organisaties, schuivende panelen, veranderende plannings en het ontbreken van een eenduidige communicatie. Waar we dus naar toe moeten werken en er werd denk ik door de heer Rebergen ook al een duidelijke opmerkingen over gemaakt is dat we veel meer en dat is ook de rol die we als gemeente willen oppakken en die we steeds meer kunnen oppakken, is werken naar een eenheid in organisatie en ook communicatie naar onze mensen toe. Een projectorganisatie met één gezicht waar de burgers, of het nou huurders of kopers zijn of instanties, niet voortdurend worden lastiggevallen met verschillende organisaties. Om toe te werken naar zo'n type organisatie in de versterking en de dorpsvernieuwing. Daar zijn we, en daar moeten we heel eerlijk in zijn, nog niet maar dat is wel waar we naartoe werken. Dan zijn die inwoners van ons natuurlijk gebaat bij een gemeente die naast hen staat, die hun zorgen erkent, hun problemen herkent, maar die ook de nadruk legt op resultaten, op daadwerkelijk versterken van woningen. Daarin past ook duidelijkheid, helderheid en ook, ik denk dat de heer van Niejenhuis het terecht zei ... ook rust. Daarbij heeft de voortdurende verandering in de aanpak de afgelopen jaren van de Rijksoverheid natuurlijk niet geholpen. Wat daarbij wel helpt en dat vinden we als College toch wel belangrijk en dat hoor ik ook nu weer vanavond dat het buitengewoon positief is dat wij de afgelopen jaren discussie in deze raad en dan heb ik het zowel over de vroegere raad van Groningen als van Ten Boer. Die discussies zijn altijd scherp zijn gevoerd, maar wel op basis van een gemeenschappelijk gedragen wil om het voor onze inwoners beter te maken. Ik heb ook wel gemerkt, en dat

geldt ook voor mijn collega's, in de vele bezoeken die wij gebracht hebben in Ten Post, Ten Boer en Woltersum bijvoorbeeld is dat men uiteindelijk niet zit te wachten op politici die elkaar vliegen zitten af te vangen, maar op politici en bestuurders die naast de bewoners staan en het beste ervan proberen te maken. Dat hebben we in deze raad steeds gedaan. Echter hebben we daarbij ook een organisatie als de NCG nodig. Natuurlijk, er valt heel wat op die organisatie aan te merken. Die organisatie bestaat een aantal jaren, maar is feitelijk in een soort status van permanente transitie terecht gekomen door die veranderende kaders waar ik het net ook kort over had. Afgelopen periode is ook het toewerken naar één uitvoeringsorganisatie van de oude NCG en de oude CVW tot één nieuwe NCG, dat gaat met flink wat reuring gepaard. Intern maar ook extern. Dat geeft onrust en onzekerheid bij medewerkers in de organisatie en dus ook naar buiten toe. Maar we hebben wat ik al zei die ene uitvoeringsorganisatie nodig. Daar zit de deskundigheid en de organisatiekracht die we nodig hebben. De verantwoordelijkheid, werd net al gezegd, voor de NCG zit dan wel bij het Rijk. EZK voor het geld, BZK voor de organisatie maar daarmee is de NCG nog geen gebiedsvreemde organisatie. Het is een organisatie bedoeld voor de Groningers en er werken juist, de heer van Niejenhuijs zei het ook al, veel mensen ook uit onze regio. Het is ook in die zin onze NCG en ook onze verantwoordelijkheid. Daarom is het logisch en terecht dat we buitengewoon kritisch zijn op het presteren van die NCG en tegelijkertijd hebben we er ook niks aan om met z'n allen om die NCG heen te staan en te gaan wijzen, u doet het niet goed. Dat is dus niet de volledige oplossing. Daar worden uiteindelijk de mensen in onze dorpen niet beter van. We hebben dus de verantwoordelijkheid om samen met het rijk te werken aan een goed functionerende NCG. In dat opzicht, maar dat is meer een vrijblijvende suggestie ook naar u toe, is het naast dit actualiteitendebat misschien ook goed, u gaat binnenkort nog met de inwoners ook in gesprek als raadscommissie in de dorpen, om ook eens een keer te kijken of we met een aantal professionals die werken in het aardbevingsgebied vanuit onze organisatie, maar ook vanuit de NCG om ook eens te kijken, hoe gaat het nou bij die NCG? Wat gaat er goed en kan er beter? In overleg met de griffie zouden we dat doen. Als het gaat om de rol van de gemeente bij de versterking en dan kom ik ook op de antwoorden voor een deel van de vragen die gesteld zijn. Bij de versterking is het dat wij als gemeente en u stelt het uiteindelijk ook vast via een lokaal plan van aanpak dat uw raad de prioriteiten vaststelt hoe wij de versterking gaan uitvoeren in onze Gemeente. Uiteraard moeten we als Gemeente ons daarbij houden aan de prioritering op basis van de veiligheid via het HRA-model. Daarnaast hebben we de verantwoordelijkheid om dit zo veel mogelijk gebiedsgericht en ook niet alleen de verantwoordelijkheid maar ook de wil om dit zoveel mogelijk gebiedsgericht en samen met onze inwoners uit te voeren. SodM zal advies uitbrengen over het lokale plan van aanpak en het is de NCG die al bij het vaststellen van het plan van aanpak, we zitten ook gezamenlijk in een stuurgroep, zal moeten aangeven of alle ambities die wij in dat plan van aanpak neerzetten, de planning als het gaat om de opnames, de planning als het gaat om de uitvoering, of de NCG die daadwerkelijk kan realiseren. Daar maken we afspraken over en ook tijdens de rit sturen we daarop. Dat is een permanent proces. Dat is niet iets wat we één keer in de zoveel tijd doen. Nee, we hebben een stuurgroep waar ik in zit, waar we ook op ambtelijk niveau overleggen, dus we blijven permanent op verschillende niveaus met die NCG in gesprek om ervoor te zorgen dat ze al hun plannings nakomen. Op moment dat er om onvolkomen redenen het niet kan, zullen we zo snel mogelijk kijken hoe we dat kunnen oplossen en hoe dat ook naar

de inwoners gecommuniceerd kan worden. In dat opzicht, met dat als belangrijkste doelstelling, merken wij ook ... want die vraag is nu gesteld, wat merkt u nou eigenlijk van de problemen of de situatie waarin NCG nu zit? Ja, dan merken wij dat vooral de afgelopen tijd, dat vanwege de transitie waar de NCG inzit, de veranderingen die ze de afgelopen jaren hebben moeten doormaken, het moeten aannemen van heel veel nieuw personeel omdat de taak is uitgebreid, het overnemen van CVW-medewerkers, dat geeft onrust of kan onrust geven in een organisatie. Dat kan ook soms onrust opleveren bij individuen die werken bij de NCG. Het zorgt ook voor, dat heeft u de afgelopen tijd ook zelf gemerkt omdat wij daar mededelingen over gedaan hebben, vertraging met het opleveren van adviezen en daarmee ook vertraging in het realiseren van een versterking. Dat is precies waar we de afgelopen maanden met die NCG in transitie en met het versterkingsteam hebben gepoogd om daar voor het komende jaar, daar zullen we met het lokaal plan van aanpak uitgebreid met u over komen te spreken, meer zekerheid in te bouwen over dat datgene wat we met elkaar afspreken dat dat ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden. Kortom dat de NCG kan waarmaken wat ze beloven.

00:26:15

Wethouder Van der Schaaf: Om dan nog even op uw vragen in te gaan voor zover ik ze nog niet heb beantwoord. Uw eerste vraag die gesteld is, van ja was en is het college op de hoogte van de problemen bij de NCG? Zoals ik heb aangegeven herkennen wij ons zeker dat die omvorming van de NCG en de oude CVW tot de nieuwe organisatie dat dat leidt tot problemen, tot aanloopproblemen en tot vertragingen. Wat wij niet direct herkennen is dat dat ook op hele grote schaal, los natuurlijk van individuele zaken, tot heel groot personeelsverloop of personele en persoonlijke problemen heeft geleid. Bijvoorbeeld bij ons versterkingspunt in Ten Boer daar is nauwelijks sprake van personeelsverloop. Nou, ik heb al aangegeven op de tweede vraag, hoe kijkt u aan tegen de ontwikkelingen bij de NCG, dat wij de stap naar die ene uitvoeringsorganisatie buitengewoon belangrijk vinden. Dat, voordat dat echt een geoliede machine is want dat is het nu nog niet, daar tijd overheen moet gaan. Een lokaal plan van aanpak is ons primaire instrument zeg maar om die afspraken met de NCG ook vast te leggen. Op de vraag of wij in dat opzicht ook genoeg nemen met het verweer van de directie dat ze zich niet herkent in het door de medewerkers geschetste beeld, ja moet ik daarbij wel even het formele antwoord geven dat met name dit soort interne organisatievraagstukken dat dat niet onze bevoegdheid is en dat wij het ook niet gepast vinden om daar dan op dit moment de uitspraken over te doen. Wat wel relevant is, is dat wij de NCG zullen beoordelen op het presteren en met u delen wij natuurlijk wel de vrees dat wanneer er sprake zou zijn van structurele personele problemen, dat dat natuurlijk nooit tot de oorzaak mag hebben dat de toch al vertraagde versterking verder vertraagt. Dat is de derde vraag of het college denkt dat de onrust bij de NCG voor meer vertraging gaat zorgen of niet. Naar ons idee zijn de aanloopproblemen wel een reden voor vertraging. Of die onrust zelf voor zover die er is reden wordt voor vertraging, daar gaan wij op dit moment niet van uit. Wat ik al zei, de lokale stuurgroep is de plek waar wij bijna dagelijks met de NCG spreken over de voortgang en ook wel degelijk komen dan kwesties, rond personeel in de zin van is er voldoende capaciteit, aan de orde. Als daar een probleem is zien we dat, horen we dat en gaan we ook samen keuzes maken hoe we daar mee om willen gaan? Dus naar ons idee leiden de personele wisselingen op dit moment ansich niet tot de vertraging. De vierde

vraag is meer een wat algemenere vraag en ik denk wel een hele relevante ook, van hoe het nou komt dat die verschillende organisaties die wij hebben, zoals in het verleden CVW en ook de nieuwe NCG toch steeds weer voor een soort vergelijkbare bureaucratische problemen komen te staan, een aantal van jullie heeft er ook al daarnet iets over gezegd. Het voert denk ik te ver om daar nu een hele diepgravende analyse over te voeren maar er zitten wel een aantal elementen in die eigenlijk altijd terugkomen. Die overgang van privaat naar publiek, de NAM uit het systeem wat toch een breed gedragen vurige wens was van iedereen dat is nu zo langzamerhand helemaal gerealiseerd in de uitvoering maar dat heeft met name in juridische zin echt heel veel haken en ogen gehad. Het feit dat in het verleden het CVW-opdrachten kreeg van de NCG en nu moet worden samengevoegd tot één organisatie, ja, dat levert natuurlijk ook afstemming problemen op. Ten derde en dat is denk ik wel eigenlijk de essentie, dat is precies de verandering waar wij als gemeente ook voorop moeten lopen en als gemeente ook de primaire verantwoordelijkheid hebben om dat voor elkaar te krijgen, is dat we nog steeds een organisatie met elkaar gebouwd hebben waarin te veel instanties of eigenlijk waarin de burger met te veel instanties tegelijk te maken krijgt. We zouden toch toe moeten werken naar een dorpsgerichte projectorganisatie met één gezicht waarbij al die afkortingen en instanties die erachter zitten, toch een beetje uit de woonkamer zeg maar van de burger worden gehouden, zodat er gewoon op een heldere manier met de burger gecommuniceerd kan worden en er ook eenduidige afspraken gemaakt kunnen worden. Punt vijf, de vraag over het beeld en of wij ons herkennen. Dat heeft ook met de mandaat regeling te maken, daar werd ook naar gevraagd. Herkennen in het beeld dat de NCG weinig te vertellen heeft over de versterking? Nee, daar herkennen wij ons niet in. Kijk natuurlijk de kaders voor de versterking worden natuurlijk in Den Haag via wetten en regels en financiële zaken bepaald. Maar binnen die kaders die we met z'n allen hebben heeft de NCG naar ons idee een heldere positie, sterker nog hebben wij ook als gemeente uiteindelijk een heldere positie. Punt is wel en dat is gewoon de realiteit waar we de afgelopen tijd gewoon mee te maken hebben is dat door de stroop soms van dat proces, maar ook door gebrek aan capaciteit en onvoldoende planning van die capaciteit met name, de realiteit is ontstaan dat we voortdurend achter de feiten aanlopen. Wij gaan niet beloven dat we dat volgende week hebben opgelost. Ook niet over een paar maanden, zo snel gaat dat niet. Maar wat we wel kunnen beloven is dat ze straks een lokaal plan van aanpak presenteren met realistische plannings en realistische uitgangspunten. Tot slot de vraag van wat het college doet om de genoemde problemen verder te voorkomen. Hoe kaart u deze problematiek verder aan bij het Rijk, heeft u ook naar gevraagd. Hoe praat u daarover met de NCG zelf? U kunt eigenlijk zeggen dat onze mensen binnen het programma Versterking en dorpsvernieuwing, dan heb ik het over mensen van de gemeente Groningen, dat zijn, samen uiteraard met het gebiedsteam, de ogen en oren in onze dorpen. Binnen die teams worden alle signalen die wij krijgen, of het nou gaat over het niet functioneren van onszelf want dat gebeurt natuurlijk ook wel eens of het niet functioneren van de NCG of een coöperatie die haar werk niet doet of een aannemer. Daar is de plek waar we dat soort signalen verzamelen. We proberen er niet alleen één op één op te reageren, maar we zorgen er ook voor dat we die signalen gebruiken voor een permanente evaluatie van onze werkwijze, spreken daar al onze partners de NCG, een woningbouwcorporatie of wie dan ook op aan. Dat gaat soms op een adres niveau, maar soms ook op structureler niveau. Ik heb bijvoorbeeld de afgelopen tijd mij actief ook bemoeid samen met Wierden en Borgen

over de versterking voor huurders in Ten Post en dat heeft gewoon op dat moment ook resultaten. Wat je ziet is dat zo'n gebundelde energie van gemeenten en corporaties ieder geval meer helderheid geeft dan voorheen bijvoorbeeld in dit geval voor huurders in Ten Post. Daarmee wil ik absoluut niet suggereren dat het allemaal goed gaat, in tegendeel is terecht door u gezegd. Er zijn nog heel veel dingen mis, maar wat we wel kunnen zeggen is dat wij als gemeente Groningen samen met onze partners daar scherp op zijn. Dat wij zien dat de veranderingen binnen de NCG tot aanloopproblemen leiden en ook in sommige gevallen tot onrust maar wij zijn ervan overtuigd dat die onrust omgezet moet worden in in ieder geval rust in de organisatie. Niet de rust in een zin dat er niets gebeurt, maar dat we de komende tijd stevig aan de slag gaan om de veiligheid van onze inwoners in de gebieden te garanderen.

00:33:02

Voorzitter: Dank u zeer. Ik kan mij voorstellen dat er nog wat aanvullende vragen of reacties zijn. Bij wijze van uitzondering wil ik daar wel ruimte voor geven. Meneer Dijk had dat al aangekondigd voordat hij de antwoorden tot zich had genomen, maar dat verbaast ook weer niet. Gaat u gang.

00:33:22

De Heer Dijk: Nee, sommige dingen blijven altijd zoals ze zijn. Voorzitter, volgens mij geeft u, geeft de wethouder, geeft het college heel duidelijk aan waar de verantwoordelijkheden van dit college liggen als het om de NCG gaat en daar zijn we het ook helemaal mee eens. Maar er viel toch iets op in de bijdragen en dat was het antwoord op de vraag wat helpt de mensen in ons Groningen het beste. Er bestaat bij mij geen twijfel want u geeft net ook al het voorbeeld van de huurders in Ten Post. Er bestaat bij mij en mijn fractie geen twijfel over uw inzet. Maar wij hebben wel een oproep. Want als u zegt dat rust moet helpen, dan zet mijn fractie daar grote vraagtekens bij. Natuurlijk moet de rust in een organisatie helpen, dat zeker maar iedere andere vorm van rust heeft ons de afgelopen tijd totaal niet geholpen. Ik weet dat wij van stijl verschillen en ik weet dat er ook partijen zijn die geen fan zijn van de taal en de toon van de SP. Als we echter een goede analyse maken over effectiviteit en effectiviteit van veranderingen, over hoe er in Den Haag naar Groningen wordt gekeken, dan is dat altijd op die momenten geweest dat er grote publieke druk was van lokale bestuurders, samen met maatschappelijke organisaties, samen met Groningers. Niet alleen om die verandering te brengen, maar ook om mensen in Groningen wat hoop te bieden en eerlijk gezegd hoor ik dit college de afgelopen tijd te weinig als het gaat om die hoop bieden aan Groningers. Als ik dan naar mijn buurman luister en die somt inderdaad een hele rits op van ellende waar mensen mee te maken hebben, bureaucratische rompslomp dan snap ik dat mensen inderdaad die hoop snel kunnen verliezen. Dan hebben ze, zoals u al zei, bestuurders nodig aan hun zijde als het misgaat met de woningbouwcorporatie in Ten Post, maar ook als ze er in Den Haag een potje van maken. Ook als zij daar aan het prutsen en aan het steggelen zijn en om de hete brij heen draaien. Eerlijk gezegd en dat is misschien een hartenkreet van mijn kant, maar ik mis u daar. Ik mis dit college. Op dat soort momenten mis ik een college dat zegt inderdaad zie je nou wel dat NCG, iedereen zag het jarenlang aankomen. De heer van Kesteren zei het volkomen terecht, iedereen weet het eigenlijk al jaren, iedereen ziet het van mijlenver aankomen, dat als dit samen wordt gevoegd dat het tot grote problemen zal leiden. Ik hoop dat ik ongelijk heb en dat het niet weer tot

vertragingen zal leiden. Mijn oproep aan u is eigenlijk heel simpel en daarom wist ik al een beetje van tevoren dat ik nog op uw antwoorden wilde reageren. Kunt u alstublieft iets harder op de trom slaan, zo nu en dan, als het gaat om het belang van Groningen in Den Haag en dat ook publiekelijk doen? Want ik mis u daar hier en daar.

00:36:16

Voorzitter: Ik kijk even naar meneer Sietsma nog.

00:36:17

De Heer Sietsma: Ja voorzitter, ik wil de wethouder bedanken voor zijn beantwoording en ik blijf toch met één ding een beetje zitten. Ik heb niet voor niks in mijn woordvoering het verschil gemaakt tussen de bestuurlijke drukte die voortdurend optreedt rondom dit dossier en het naast de inwoners staan en de heer Dijk refereerde daar ook aan. Mijn vraag aan de wethouder is of hij nog iets meer wil zeggen over wat hij dan doet in die stuurgroep als er weer eens opnieuw bestuurlijke drukte ontstaat? Gaat u dan naast de inwoners staan en zeggen van wij gaan voort met de versterking of gaat u zich daar weer in mengen? Ik maak het maar even heel concreet.

00:36:59

Voorzitter: De heer Van Zoelen heeft u nog behoefte?

00:37:02

De Heer van Zoelen: Ja, een klein ding wat mij opviel in de beantwoording van de wethouder is dat de wethouder zegt er moet tijd overheen gaan dat de NCG een geoliede organisatie wordt. Hoeveel tijd moet daar overheen gaan? Kunnen we daar niet een verwachting aan stellen van wij moeten eigenlijk eisen dat dat een goedlopende organisatie is? We verwachten ook van het college dat daarmee, ook aansluitend op wat de heer Dijk zegt, dat er even met de vuist op tafel wordt geslagen.

00:37:31

Voorzitter: Heeft u nog aanvullende vragen, meneer Ubbens?

00:37:34

De Heer Ubbens: Ja, dan een beetje in het verlengde van de heer van Zoelen. De wethouder refereerde aan een soort één loket situatie waar we naartoe zouden moeten. Maar wanneer kunnen we dat verwachten, dat dat een goed georganiseerde, één loket organisatie, gaat zijn?

00:37:51

Voorzitter: Mevrouw Wolthuis.

00:37:51

Mevrouw Wolthuis: Ja daaropvolgend, ik had ook volgens mij ook nog geen antwoord op mijn vraag over het accommodatie beleid. Inderdaad, als we naar één loket toegaan, hoe lang moeten we daar nog op wachten dat bewoners echt hulp krijgen en niet langer in een complex dossier en een jungle aan allerlei instanties en gewoon niet weten waar ze moeten zijn?

00:38:14

Voorzitter: De heer Benjamins nog?

00:38:17

De heer Benjamins: Ja voorzitter, dank. Ik wil me voor een deel aansluiten bij wat de heer Dijk nu net zei en dan gaat het met name over waar ik het straks over had, de geloofwaardigheid van de NCG, maar ook over de geloofwaardigheid van Groningen. Waar is dan het college in Den Haag? Wanneer zien we het college actief opereren? Hoe maken wij korte metten met met dit verhaal?

00:38:38

Voorzitter: Meneer van Kesteren?

00:38:41

De heer van Kesteren: Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, het is heel goed dat het college erop toeziet dat de NCG nakomt wat zij toezegt. Maar hoe ziet dat er concreet uit? Is bekend wat de oorzaak is van het grote verloop van personeel? Kan het personeel uit de voeten met de complexe protocollen voor versterking en schade afhandeling? Hoe denkt het college daar zicht op te krijgen? Is er wel echt sprake van een capaciteitsprobleem of is het wellicht iets anders? Is er iets anders aan de hand? De wethouder noemde zelf al de bureaucratie. Heeft het college zelf ook ideeën? Hoe dat probleem is op te lossen opdat er sneller en concreet recht gedaan kan worden aan de gedupeerden van de gaswinning? Want voorzitter, alleen erop toezien, inventariseren en constateren, dan komen we niet echt verder. Een plan van aanpak, ja maar op welke wijze? Proactief. Kan het college daar eens op reageren of ze daar ideeën over heeft en hoe ze dat waar kan maken?

00:39:35

Voorzitter: Meneer Rebergen.

00:39:36

De Heer Rebergen: Dank u wel voorzitter. Dat sluit aan bij wat de heer Ubbens net al vroeg, wanneer krijgen we dan die projectorganisatie met één gezicht? Dat de afkortingen die erachter zitten voor inwoners minder relevant zijn en vooral ook van wie is dan dat ene gezicht?

00:39:53

Voorzitter: Mevrouw Akkerman.

00:39:55

Mevrouw Akkerman: Dank u wel. Ja ik had nog gevraagd hoe het college de zorgen die er dus al wel waren, ook de aardbevingsbegeleidingscommissie daarbij heeft betrokken, of heeft laten weten wat er voor zorgen waren?

00:40:08

Voorzitter: Heb ik daarmee iedereen het woord gegund? Is het geval. Wethouder.

00:40:14

Wethouder Van der Schaaf: Ja voorzitter, laat ik beginnen met ... ik hoor her en der bij u wat ongeduld en tegelijkertijd zoiets van ja mooi dat het college allemaal haar best doet en de mensen hun best doen om zaken goed te laten verlopen. Maar tegelijkertijd wordt het tijd of zou het college samen met andere meer met de vuist op tafel moeten slaan. Ik kan u verzekeren de afgelopen jaren op allerlei manieren zichtbaar, onzichtbaar, soms meer, misschien meer zichtbaar dan andere hebben we dat natuurlijk gedaan als gemeente samen met onze collega's en samen met de provincie. Eén ding heb ik ook wel geleerd in de

afgelopen jaren dat onze mensen en dan heb ik het over onze inwoners echt aan één ding behoefte hebben de komende jaren en dat is resultaat. Dat is echt van het allergrootste belang en als het daarbij helpt om heel hard met de vuist op tafel te slaan in Den Haag dan doen we dat. Als dat niet helpt, doen we dat niet. Heel simpelweg om die reden dan. Als u het idee hebt het zou helpen om dat wat vaker te doen, dan doen we dat ook als dat nodig is. U kunt er zeker van zijn dat als we dat nodig vinden dat we dat doen maar het allerbelangrijkste is dat we ervoor zorgen dat die versterkingsoperatie op gang komt. Volgens mij is dat precies wat u met ons deelt want die zorgen die u heeft over de NCG die komen ook precies voort uit die angst van ja maar als dit er ook weer eens bijkomt gaat het dan nog meer vertragen? Precies daar gaat het om. Dus onze primaire verantwoordelijkheid, ons doel dat centraal zou moeten staan is dat die versterkingsopgave weer op gang komt. Pas dan en dat zal echt jaren duren voordat dat echt, laten we zeggen, zijn effect heeft ... pas dan ontstaat weer het vertrouwen wat de afgelopen jaren in onze gemeentes is verdwenen. Dat is niet met één vuist op tafel richting Den Haag op te lossen. Dat inderdaad keihard werken. Er keihard voor werken dat huizen worden versterkt, dat de dorpsvernieuwing plaats vindt en dat de miljoenen die ons ter beschikking zijn gesteld ook daadwerkelijk worden geïnvesteerd. Dat woningen energiezuinig worden gemaakt, dat de leefbaarheid verbetert, dat dorpshuizen inderdaad worden opgeknapt en bovenal dat mensen veilig in hun huis kunnen en in hun omgeving kunnen wonen. Daar gaat tijd overheen en die resultaten, daar moet onze primaire inspanning op gericht zijn om dat voor elkaar te brengen. Als u het gevoel heeft dat wij daar onvoldoende voor vechten in Den Haag, dan kan u en wil ik u graag het tegendeel de komende tijd bewijzen want dat is wat wij op allerlei fronten doen. Het enige wat ik u niet kan garanderen is dat morgen die resultaten beter zijn. Daar ben ik heel eerlijk in en daar helpt een vuist op tafel ook niet in. Uw terechte vraag van waar wij wel een hele belangrijke rol in kunnen spelen, is te zorgen voor die voor die eenduidige organisatie. Daar zijn wij als lokale overheid het gezicht, het primaire gezicht naar die burger toe. Wij zitten dagelijks in onze stuurgroep wat ik al zei aan tafel met onze partners, met de NCG, met de coöperaties, dus het is aan ons om dat vorm te geven. U vraagt wanneer krijgen we dat dan? Ik ga hier nu niet een datum noemen dan is het geregeld. Eigenlijk zouden we morgen al zo moeten werken. Wij werken daar langzaam maar zeker aan. Ik kan u bij het lokale plan van aanpak wanneer we dat bespreken, kunnen we verder kijken hoe we die organisatie willen bouwen, verder willen ontwikkelen is een betere term en welke planning daarbij hoort. Dus dan komen we daarop terug. Vraag van mevrouw Akkerman om mee af te sluiten, of de problemen van de NCG ook gedeeld zijn in de aardbevingsbegeleidingscommissie. Nou, volgens mij niet datgene wat in de krant stond of in de media bij RTV Noord, namelijk dat er ook personeel ontevreden was. Wat we natuurlijk wel steeds gedeeld hebben en ook nog vrij recent is dat door onduidelijkheid met name rond of de capaciteit te leveren is, ook het lokaal plan van aanpak en de bijbehorende planning daardoor is vertraagd. Dus in die zin hebben we daar ook met de commissie over gesproken. Ik wil afronden met, tenminste aan mijn kant, met nog even terug te keren op het punt dat ik merk dat er veel vertrouwen is op zich in de manier waarop wij dagelijks aan het werk zijn, maar dat u eigenlijk mist als raad, niet alleen van het college, maar ik denk van de bredere politieke context in Groningen, dat wij van ons moeten laten horen dat wij niet alleen maar dagelijks naast onze inwoners staan, maar ook in Den Haag bij wijze van spreken naast onze inwoners staan. Ik kan u verzekeren dat dit college met alle leden dag in dag uit

zal vechten om ervoor te zorgen dat we over een paar jaar of uiteindelijk kunnen zeggen we hebben eindelijk, en het liefst al eerder natuurlijk, die versterkingsaanpak op de rol. Eindelijk wordt er geïnvesteerd in onze dorpen, eindelijk wordt er geïnvesteerd in veiligheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Ik kan u ervan verzekeren dat we daar dag in dag uit voor zullen blijven vechten.

00:44:45

Voorzitter: Ik zou van mijn kant nog een paar opmerkingen willen maken, ook omdat er naar gevraagd is door mevrouw Akkerman met name. Vanaf één oktober jongstleden staan zowel de individuele casuïstieken als de meer structurele aanpakken met grote regelmaat op de agenda van het college. Ook van individuele portefeuille houders dat geldt voor de wethouder, niet alleen deze wethouder, maar ook een paar anderen. Dat geldt ook voor de burgemeester.

00:45:14

Voorzitter: Daarbij bemoeien we ons soms op zeer individueel niveau met casuïstiek, waarvan we denken van ja hier gaat iets helemaal niet goed. Bijvoorbeeld vandaag was dat weer het geval. Ook naar aanleiding van de publicaties van afgelopen week kan ik u verzekeren dat er dagelijks met NCG contact is geweest en dagelijks kunt u letterlijk nemen ook door het weekend heen, over hoe moeten we dit precies duiden. Er komt een spoeddebat aan, de beantwoording is ook een onderwerp van gezamenlijke voorbereiding. Dus dat betekent ook dat de afstemming daar plaatsvindt. Volgende week om u nog verder daarin tegemoet te komen ... volgende week dan heb ik ook een gesprek met minister Knops en met minister Wiebes, waarbij ik tot uitdrukking wil brengen dat op het moment dat het nodig is ook van de kant van Den Haag er grote belangstelling is voor hoe gaat het nou feitelijk in Groningen. Ik hoop daarmee in ieder geval duidelijk te maken wat de wethouder ook onderstreept, wij staan zij aan zij uiteraard met onze inwoners. We moeten ook voorkomen dat er een soort van scheiding komt tussen de raad en het college, we moeten samen optrekken daarin. Dat doen we ook, in mijn beleving. Ik zou tot slot nadrukkelijk ook nog willen oproepen dat we ook nog eens even als gemeenteraad met dat NCG zelf in gesprek gaan. Het is precies datgene wat de wethouder net heeft aangeboden dat we dat gaan plannen. Wij kunnen onze indrukken opdoen en dat vervolgens met u delen maar het is nog veel waardevoller natuurlijk dat u ook als raad zegt wij hebben daar ook belangstelling voor. Dan organiseren we dat op een manier dat het ook echt informatie aan u toevoegt want ik denk dat we daar elkaars hand goed moeten vasthouden. Dat laat ik even verder aan de griffie maar als we dat via het presidium zo kunnen regelen, dan organiseren we het op zo'n wijze dat het ook zinvol is voor uw eigen beeldvorming daarin. Ik zou, dames en heren, hiermee willen afsluiten. Het was een spoeddebat. We hebben het toch even in twee termijnen gedaan. Ik heb de indruk dat we daarmee ook recht hebben gedaan, zowel aan de geluiden binnen het NCG als voor onze inwoners. Akkoord, dan sluit ik dit onderdeel van de vergadering.